

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 21. aprila 2015*

„Pritožba — Skupna zunanja in varnostna politika — Omejevalni ukrepi, sprejeti proti Sirski arabski republiki — Ukrepi proti osebam in subjektom, ki izkoriščajo režim — Dokaz o utemeljenosti uvrstitve na seznam — Sklop indicev“

V zadevi C-630/13 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 25. novembra 2013,

Issam Anbouba, stanujoč v Homsu (Sirija), ki ga zastopajo M.-A. Bastin, J.-M. Salva in S. Orlandi, odvetniki,

pritožnik,

drugi stranki v postopku sta

Svet Evropske unije, ki ga zastopajo A. Vitro, R. Liudvinaviciute in M.-M. Joséphidès, agenti,

tožena stranka na prvi stopnji,

ob intervenciji

Evropske komisije, ki jo zastopata S. Pardo Quintillán in F. Castillo de la Torre, agenta, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

intervenientka v pritožbenem postopku,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi V. Skouris, predsednik, K. Lenaerts, podpredsednik, A. Tizzano, predsednik senata, R. Silva de Lapuerta, predsednica senata, C. Vajda in S. Rodin, predsednika senatov, A. Rosas (poročevalec), E. Juhász, A. Borg Barthet, sodniki, C. Toader, sodnica, M. Safjan, D. Šváby in F. Biltgen, sodniki,

generalni pravobranilec: Y. Bot,

sodni tajnik: V. Tourrès, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 18. novembra 2014,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 8. januarja 2015

izreka naslednjo

* Jezik postopka: francoščina.

Sodbo

- 1 I. Anbouba s pritožbo Sodišču predlaga, naj razveljavi sodbo Splošnega sodišča Evropske unije z dne 13. septembra 2013 v zadevi Anbouba/Svet (T-592/11, EU:T:2013:427, v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je to zavrnilo njegovo tožbo za razglasitev ničnosti:
  - Sklepa Sveta 2011/684/SZVP z dne 13. oktobra 2011 o spremembi Sklepa 2011/273/SZVP o omejevalnih ukrepih proti Siriji (UL L 269, str. 33);
  - Sklepa Sveta 2011/782/SZVP z dne 1. decembra 2011 o omejevalnih ukrepih proti Siriji in razveljavitvi Sklepa 2011/273/SZVP (UL L 319, str. 56);
  - Uredbe Sveta (EU) št. 1011/2011 z dne 13. oktobra 2011 o spremembah Uredbe (EU) št. 442/2011 o omejevalnih ukrepih glede na razmere v Siriji (UL L 269, str. 18);
  - Uredbe Sveta (EU) št. 36/2012 z dne 18. januarja 2012 o omejevalnih ukrepih glede na razmere v Siriji in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 442/2011 (UL L 16, str. 1) in
  - Izvedbene uredbe Sveta (EU) št. 410/2012 z dne 14. maja 2012 o izvajanju člena 32(1) Uredbe št. 36/2012 (UL L 126, str. 3),

v delu, v katerem je ime I. Anboube uvrščeno na sezname oseb, za katere veljajo omejevalni ukrepi, sprejeti s temi akti (v nadaljevanju: sporni akti).

Dejansko stanje

- 2 Svet Evropske unije je 9. maja 2011 na podlagi člena 29 PEU sprejel Sklep 2011/273/SZVP o omejevalnih ukrepih proti Siriji (UL L 121, str. 11). Kot je razvidno iz uvodne izjave 2 tega sklepa, je „Unija [...] strogo obsodila nasilno zatiranje mirnih protestov, vključno z uporabo streliva, [...] na različnih koncih Sirije, ki je imelo za posledico smrt več protestnikov, ranjene osebe in samovoljna pridržanja“. V uvodni izjavi 3 navedenega sklepa je navedeno:

„Glede na resnost razmer bi bilo treba uvesti omejevalne ukrepe proti [Sirski arabski republik] in osebam, odgovornim za nasilno zatiranje civilnega prebivalstva v Siriji.“
- 3 Člen 3(1) Sklepa 2011/273 določa, da države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da preprečijo vstop na svoja ozemlja ali tranzit prek svojih ozemelj osebam, odgovornim za nasilno zatiranje civilnega prebivalstva v Siriji, in osebam, povezanim z njimi, ki so navedene na seznamu v Prilogi k navedenemu sklepu. Člen 4(1) navedenega sklepa določa, da se „[z]amrznejo [...] vsa sredstva in gospodarski viri, ki pripadajo, so v njihovi lasti, z njimi razpolagajo ali so pod nadzorom oseb, odgovornih za nasilno zatiranje civilnega prebivalstva v Siriji, ter z njimi povezanih fizičnih ali pravnih oseb in subjektov s seznama v Prilogi“. Podrobna pravila glede te zamrznitve so določena v členu 4, od (2) do (6), Sklepa 2011/273. V skladu s členom 5(1) tega sklepa Svet sestavi navedeni seznam.
- 4 Uredba Sveta (EU) št. 442/2011 z dne 9. maja 2011 o omejevalnih ukrepih glede na razmere v Siriji (UL L 121, str. 1) je bila sprejeta na podlagi člena 215 PDEU in Sklepa 2011/273. V njenem členu 4(1) je določena zamrznitev „vs[eh] sredst[ev] in gospodarski[h] vir[ov], ki pripadajo fizičnim ali pravnim osebam, subjektom in organom iz Priloge II, so v njihovi lasti, posesti ali s katerimi ti razpolagajo“.
- 5 Svet je v uvodni izjavi 2 Sklepa 2011/522/SZVP z dne 2. septembra 2011 o spremembi Sklepa 2011/273 (UL L 228, str. 16) spomnil, da je Evropska unija najostreje obsodila surovo represijo, ki jo predsednik Bašar al Asad in njegov režim izvajata nad lastnim ljudstvom in v kateri so bili ubiti ali ranjeni številni

sirski državljani. Ker se sirsko vodstvo na pozive Unije in širše mednarodne skupnosti ni odzvalo, je Unija sklenila, da proti njemu sprejme dodatne omejevalne ukrepe. V uvodni izjavi 4 tega sklepa je navedeno:

„Omejitve vstopa ter zamrznitev sredstev in gospodarskih virov bi bilo treba uporabiti za dodatne osebe in subjekte, ki izkoriščajo ali podpirajo režim, zlasti osebe in subjekte, ki režim financirajo ali zanj zagotavljajo logistično podporo, zlasti varnostni aparat, ali ki ovirajo prizadevanja za miroljuben prehod v demokracijo v Siriji.“

- 6 Člen 3(1) Sklepa 2011/273, kakor je bil spremenjen s Sklepom 2011/522, se nanaša tudi na „oseb[e], ki izkoriščajo ali podpirajo režim“. Prav tako člen 4(1) Sklepa 2011/273, kakor je bil spremenjen s Sklepom 2011/522, določa zamrznitev sredstev, ki med drugim pripadajo „oseb[am] in subjekto[m], ki izkoriščajo ali podpirajo režim, ter z njimi povezani[m] oseb[am] in subjekto[m] s seznama v Prilogi“.
- 7 S Sklepom 2011/522 je bilo ime I. Anboube dodano na seznam iz Priloge k Sklepu 2011/273. Razlogi za njegovo uvrstitev na ta seznam so:

„Predsednik Issam Anbouba Est. za živilskopredelovalno industrijo [(v nadaljevanju: SAPCO)]. Finančno podpira sirski režim.“
- 8 Z Uredbo Sveta (EU) št. 878/2011 z dne 2. septembra 2011 o spremembi Uredbe št. 442/2011 (UL L 228, str. 1) so bila spremenjena tudi splošna merila za uvrstitev iz člena 5(1) Uredbe št. 442/2011, da bi se, kot je navedeno v uvodni izjavi 2 Uredbe št. 878/2011, vključili osebe in subjekti, ki imajo koristi od režima ali ga podpirajo. Ime I. Anboube je bilo z Uredbo št. 878/2011 dodano v Prilogo II k Uredbi št. 442/2011. Razlogi za njegovo vključitev na ta seznam so enaki tistim, ki so bili navedeni v prilogi k Sklepu 2011/522.
- 9 S Sklepom Sveta 2011/628/SZVP z dne 23. septembra 2011 o spremembah Sklepa 2011/273 (UL L 247, str. 17) in Uredbo št. 1011/2011 se je ime I. Anboube ohranilo na zadevnih seznamih, dodani pa so bili podatki o njegovem datumu in kraju rojstva.
- 10 S Sklepom 2011/684 o spremembi Sklepa 2011/273 je bilo na seznam oseb, subjektov in organov, na katere se nanašajo zadevni ukrepi, dodano ime novega subjekta, hkrati pa so bile vsebinsko spremenjene nekatere določbe Sklepa 2011/273.
- 11 Zaradi sprejetja novih dodatnih ukrepov je bil Sklep 2011/273 razveljavljen in nadomeščen s Sklepom 2011/782, s katerim pa se je ime I. Anboube ohranilo na seznamu oseb in subjektov, na katere se nanašajo omejevalni ukrepi.
- 12 Z Uredbo Sveta (EU) št. 36/2012 je bila Uredba št. 442/2011 razveljavljena, ime I. Anboube pa je bilo še vedno uvrščeno na seznam oseb, subjektov in organov, na katere se nanašajo omejevalni ukrepi. Uredba št. 36/2012 je bila nato tudi sama spremenjena z Uredbo Sveta (EU) št. 168/2012 z dne 27. februarja 2012 (UL L 54, str. 1), s katero so bila na ta seznam uvrščena nova imena, hkrati pa so bili proti osebam, uvrščenim na ta seznam, določeni tudi novi ukrepi.
- 13 Z Izvedbeno uredbo št. 410/2012 so bili spremenjeni podatki o datumu in kraju rojstva pritožnika ter razlogi za njegovo uvrstitev na seznam iz Priloge II k Uredbi št. 36/2012, in sicer:

„Zagotavlja finančno podporo represivnemu aparatu in paravojaškim skupinam, ki izvajajo nasilje nad civilnim prebivalstvom v Siriji. Zagotavlja nepremičnine (poslopja, skladišča) za improvizirane centre za zadrževanje. Finančne povezave z visokimi sirskimi uradniki.“

Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

- 14 I. Anbouba je s svojo vlogo, kakor je bila razširjena z naknadnimi predlogi, želel doseči razglasitev ničnosti spornih aktov.
- 15 I. Anbouba je vložil tudi odškodninski zahtevek, od katerega pa je odstopil med obravnavo pri Splošnem sodišču.
- 16 I. Anbouba je v utemeljitev tožbe sprva navedel šest tožbenih razlogov, vendar je vztrajal le pri štirih, pri čemer se je prvi nanašal na kršitev domneve nedolžnosti in na prevajitev dokaznega bremena, drugi na očitne napake pri presoji v zvezi z razlogi za njegovo uvrstitev na seznam oseb, za katere se uporabljajo sankcije Unije, tretji na kršitev pravice do obrambe in četrti na kršitev obveznosti obrazložitve.
- 17 Splošno sodišče se je pri preučitvi prvega tožbenega razloga v točkah od 42 do 54 izpodbijane sodbe najprej izreklo o dokaznem bremenu.
- 18 V točkah 42 in 43 izpodbijane sodbe je navedeno:
- „42 Iz uvodnih izjav Sklepa 2011/522 izhaja, da omejevalni ukrepi, sprejeti s Sklepom 2011/273, niso omogočili končanja zatiranja sirskega civilnega prebivalstva, ki ga izvaja sirskega režim, zato je Svet menil, da je treba navedene ukrepe uporabiti za dodatne osebe in subjekte, ki imajo koristi od režima ali ga podpirajo, zlasti za osebe in subjekte, ki režim financirajo ali zanj zagotavljajo logistično podporo, predvsem varnostnemu aparatu, ali ki ovirajo prizadevanja za miren prehod v demokracijo v Siriji. Zato so bili s Sklepom 2011/522 omejevalni ukrepi razširjeni na najpomembnejše sirske podjetnike, saj je Svet menil, da je mogoče voditelje najpomembnejših sirskega podjetij opredeliti kot osebe, povezane s sirskega režimom, saj poslovne dejavnosti teh podjetij ne morejo uspevati brez naklonjenosti navedenega režima in ne da bi mu ta podjetja v zameno zagotavljala določeno podporo. Na podlagi tega je Svet odločil, da zoper voditelje najpomembnejših podjetij v Siriji uporabi domnevo o podpori sirskega režimu.
- 43 V zvezi s tožečo stranko je iz spisa razvidno, da je Svet tako domnevo uporabil zaradi njenih funkcij predsednika [družbe SAPCO], zelo pomembne družbe agroživilske industrije, ki ima zlasti 60-odstotni tržni delež v sektorju sojinega olja, voditelja več družb, ki delujejo na področju nepremičnin in izobraževanja, ter ustanovnega člana upravnega odbora najpomembnejše zasebne družbe v Siriji, ustanovljene leta 2007, pa tudi zaradi njene funkcije generalnega sekretarja gospodarske in industrijske zbornice mesta Homs (Sirija).“
- 19 Splošno sodišče se je, da bi preverilo, ali je Svet z opiranjem na domnevo napačno uporabil pravo, v točki 45 izpodbijane sodbe sklicevalo na sodno prakso s področja konkurenčnega prava, v skladu s katero lahko institucije uporabijo domneve, ki upravi, ki nosi dokazno breme, omogočajo izpeljavo sklepov na podlagi splošnih izkušenj, ki izhajajo iz običajnega poteka dogodkov. V točki 46 izpodbijane sodbe je opozorilo, da domneva, čeprav jo je težko ovreči, ostane v dopustnih mejah, če je sorazmerna z legitimnim ciljem, ki mu sledi, če obstaja možnost predložitve nasprotnega dokaza in če je zagotovljena pravica do obrambe.
- 20 V isti točki se je sklicevalo na sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice, v skladu s katero se člen 6(2) Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane 4. novembra 1950 v Rimu, nanaša tudi na dejanske in pravne domneve, vendar državam nalaga, da morajo njihovo uporabo razumno omejiti, pri tem pa upoštevati teže zadevne primera in ohraniti pravico do obrambe.

- 21 Splošno sodišče se je v točki 47 izpodbijane sodbe sklicevalo tudi na točko 69 sodbe Tay Za/Svet (C-376/10 P, EU:C:2012:138) v zvezi s sklepom o zamrznitvi sredstev, v kateri je Sodišče razsodilo, da ni izključena uporaba domnev, če so bile te določene z izpodbijanimi akti in uresničujejo cilj sporne ureditve.
- 22 Splošno sodišče je v točki 48 izpodbijane sodbe razsodilo, da „je Svet glede na avtoritarnost sirskega režima in strog nadzor, ki ga država izvaja nad sirskim gospodarstvom, lahko kot splošno izkušnjo obravnaval dejstvo, da dejavnosti enega najpomembnejših poslovnežev v Siriji, ki deluje v številnih sektorjih, ne bi mogle uspevati brez naklonjenosti navedenega režima, ta pa bi slednjemu v zameno zagotavljal določeno podporo“.
- 23 Splošno sodišče je točki 50 izpodbijane sodbe opozorilo na cilje Sklepa 2011/522, na jamstveno naravo sprejetih ukrepov in na nujne razloge, ki se nanašajo na varnost ali vodenje mednarodnih odnosov Unije in njenih držav članic, ki lahko nasprotujejo posredovanju nekaterih dokazov zadevnim osebam. Menilo je, da je Svet domnevo uporabil sorazmerno.
- 24 Splošno sodišče je v točki 51 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je uporabljena domneva izpodbojna, saj je moral Svet osebam, na katere se nanašajo ukrepi, predložiti obrazložitev njihove uvrstitve, te pa so lahko na podlagi dejstev in informacij, ki so jih lahko imele le one, dokazale, da vladajočega režima ne podpirajo.
- 25 V točki 53 izpodbijane sodbe je Splošno sodišče ob sklicevanju na točko 42 navedene sodbe opozorilo, da je bila domneva določena s spornimi akti, ob sklicevanju na točko 50 pa, da je omogočila uresničevanje ciljev iz teh aktov.
- 26 Splošno sodišče je v točki 54 izpodbijane sodbe ugotovilo, da Svet ni napačno uporabil prava, ker je menil, da lahko že na podlagi tega, da je tožeča stranka v Siriji pomemben poslovnež, domneva, da finančno podpira sirski režim.
- 27 Splošno sodišče je v točkah od 63 do 76 izpodbijane sodbe preučilo tisti del drugega tožbenega razloga, ki se je nanašal na očitne napake pri presoji. Najprej je v točki 64 opozorilo na dejstva, ki jih stranki nista izpodbijali, nato pa je preučilo dokaze, ki jih je predložila tožeča stranka. V točki 76 izpodbijane sodbe je Splošno sodišče ugotovilo, da tožeča stranka ni predložila nobenega elementa, s katerim bi lahko ovrгла domnevo, da kot pomemben poslovnež v Siriji podpira režim, ki je na oblasti.
- 28 Splošno sodišče je zavrnilo vse tožbene razloge, ki jih je I. Anbouba navedel v utemeljitev tožbe, zato je to zavrnilo in I. Anboubi naložilo plačilo stroškov.

Predlogi strank

- 29 I. Anbouba Sodišču predlaga, naj:
- izpodbijano sodbo razveljavi;
  - sporne akte razglasi za nične in
  - Svetu naloži plačilo stroškov postopka na obeh stopnjah.
- 30 Svet Sodišču predlaga, naj:
- pritožbo zavrne;
  - podredno, zavrne tožbo za razglasitev ničnosti spornih aktov in

— I. Anboubi naloži plačilo stroškov.

31 Komisija Sodišču predlaga, naj:

— pritožbo zavrne in

— I. Anboubi naloži plačilo stroškov.

Pritožba

32 Pritožba temelji na dveh pritožbenih razlogih. I. Anboubu s prvim pritožbenim razlogom zatrjuje, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker je menilo, da je Svet pravilno domneval, da voditelji najpomembnejših podjetij v Siriji podpirajo sirski režim, saj naj bi bila ta domneva brez pravne podlage, nesorazmerna glede na zastavljeni legitimni cilj in neizpodbojna. I. Anboubu z drugim pritožbenim razlogom, ki se nanaša na kršitev dokaznih pravil s strani Splošnega sodišča, zatrjuje, da bi moral Svet, glede na to, da ne bi smel uporabiti take domneve, Splošnemu sodišču predložiti dokaze, s katerimi bi utemeljil svojo odločitev, da se njegovo ime uvrsti na seznam oseb, na katere se nanašajo omejevalni ukrepi v Siriji (sodba Komisija in drugi/Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P in C-595/10 P, EU:C:2013:518). Ta pritožbena razloga je treba preučiti skupaj.

Trditve strank

33 I. Anboubu se v zvezi s prvim pritožbenim razlogom sklicuje, prvič, na neobstoje pravne podlage za uporabo domneve, v nasprotju s pogojem, določenim v sodbi Sodišča Tay Za/Svet (C-376/10 P, EU:C:2012:138). Drugi stavek točke 42 izpodbijane sodbe naj bi bil razlaga, ki jo je v zvezi s Sklepom 2011/522 podalo Splošno sodišče, in naj ne bi povzemal pogojev za domnevo, kot jo je določil zakonodajalec Unije.

34 Drugič, I. Anboubu trdi, da je domneva, ki se je uporabila v zvezi z njim, nesorazmerna glede na cilj, ki mu sledijo sporni akti.

35 Tretjič, I. Anboubu trdi, da v nasprotju s tem, kar je razsodilo Splošno sodišče, navedena domneva ni izpodbojna, saj ne more zanikati, da je voditelj podjetja v Siriji in je dejansko nemogoče predložiti negativen dokaz o neobstoju podpore sirskega režimu.

36 Svet opozarja na jamstveno naravo omejevalnih ukrepov in na široko polje proste presoje zakonodajalca Unije na področju zunanje politike.

37 Poudarja pomen družinskih krogov pri izvajanju tako politične kot gospodarske oblasti v Siriji, in to že desetletja. Opozarja, da pritožnik spada v ožjo skupino, ki jo sestavljajo najpomembnejši voditelji podjetij v Siriji, in da so njegova podjetja pod sirskega režimom zelo uspešna, kar je Splošno sodišče ugotovilo v točki 64 izpodbijane sodbe.

38 Kar zadeva sorazmernost domneve, ki se je uporabila v zvezi z I. Anboubu, glede na cilj, ki mu sledijo sporni akti, se Svet sklicuje na točko 50 izpodbijane sodbe.

39 Komisija v intervencijski vlogi predlaga, naj se pritožba zavrne kot neutemeljena.

Presoja Sodišča

- 40 I. Anbouba s pritožbenima razlogoma v bistvu trdi, da je Splošno sodišče s tem, da je v izpodbijani sodbi priznalo obstoj domneve o njegovi podpori sirskega režimu in od Sveta ni zahtevalo, naj predloži dodatne dokaze, s katerimi bi podkrepil njegovo uvrstitev na sezname oseb, na katere se nanašajo omejevalni ukrepi, kršilo pravila o dokaznem bremenu na področju omejevalnih ukrepov.
- 41 Preučiti je treba, prvič, splošna merila za uvrstitev na sezname oseb, na katere se nanašajo omejevalni ukrepi, drugič, obrazložitev uvrstitve I. Anboube na tak seznam, in tretjič, dokaz o utemeljenosti te uvrstitve.
- 42 Kar zadeva splošna merila, ki so se v zadevnem primeru upoštevala za uporabo omejevalnih ukrepov, pri opredelitvi katerih ima Svet široko polje proste presoje (glej v tem smislu sodbo Svet/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, točka 120 in navedena sodna praksa), je treba ugotoviti, da člena 3(1) in 4(1) Sklepa 2011/273, kakor je bil spremenjen s Sklepom 2011/522, zadevata zlasti osebe in subjekte, ki izkoriščajo ali podpirajo režim, ter z njimi povezane osebe in subjekte, medtem ko člen 5(1) Uredbe št. 442/2011, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 878/2011, zadeva zlasti osebe in subjekte, ki imajo koristi od tega režima ali ga podpirajo, in osebe in subjekte, povezane z njimi.
- 43 Ne Sklep 2011/273, kakor je bil spremenjen s Sklepom 2011/522, ne Uredba št. 442/2011, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 878/2011, ne vsebujeta opredelitve pojmov „izkoriščanja“ ali „koristi od“ sirskega režima, „podpiranja“ tega režima ali „povezanosti“ z osebami ali subjekti, ki izkoriščajo sirske režim, imajo od njega koristi ali ga podpirajo. Prav tako ne vsebujeta podrobnejših določb o načinu dokazovanja teh elementov.
- 44 Zato je treba ugotoviti, da ne Sklep 2011/273, kakor je bil spremenjen s Sklepom 2011/522, ne Uredba št. 442/2011, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 878/2011, glede voditeljev najpomembnejših podjetij v Siriji ne uvajata domneve o podpori sirskega režimu. Splošno sodišče pa je kljub neobstoju take izrecne domneve v točki 42 izpodbijane sodbe ugotovilo, da so bili s Sklepom 2011/522 omejevalni ukrepi razširjeni na najpomembnejše sirske podjetnike, ker je Svet menil, da je mogoče voditelje najpomembnejših sirskega podjetij opredeliti kot osebe, povezane s sirskega režimom, saj poslovne dejavnosti navedenih podjetij ne bi mogle uspevati brez naklonjenosti navedenega režima, in ne da bi mu ta podjetja v zameno zagotavljala določeno podporo. Na podlagi tega je Splošno sodišče sklepalo, da se je Svet s takim ravnanjem odločil, da zoper voditelje najpomembnejših podjetij v Siriji uporabi domnevo o podpori sirskega režimu.
- 45 Vendar čeprav se je Splošno sodišče tako sklicevalo na uporabo domneve s strani Sveta, je treba vseeno preveriti, ali je glede nadzora, ki ga je opravilo v zvezi z zakonitostjo preudarkov, s katerimi je Svet utemeljil svojo odločitev, da I. Anboubo uvrsti na seznam oseb, na katere se nanašajo omejevalni ukrepi, dejansko napačno uporabilo pravo, zaradi česar bi bilo treba izpodbijano sodbo razveljaviti.
- 46 V zvezi s tem je treba spomniti, da se zaradi učinkovitosti sodnega nadzora, zagotovljenega s členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, zahteva, da se pri nadzoru zakonitosti razlogov, na katerih temelji odločba o uvrstitvi imena osebe na seznam oseb, na katere se nanašajo omejevalni ukrepi, sodišče Unije prepriča, da ta odločba, ki je za zadevno osebo posamični akt, temelji na dovolj trdni dejanski podlagi. To v zadevnem primeru vključuje preverjanje dejstev, ki so navedena v obrazložitvenem memorandumu, na katerem temeljijo sporni akti, tako da se lahko preveri, ali so navedeni razlogi oziroma vsaj eden od njih, za katerega se šteje, da je sam po sebi dovolj za utemeljitev te odločbe, utemeljeni (glej v tem smislu sodbi Komisija in drugi/Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P in C-595/10 P, EU:C:2013:518, točka 119, in Svet/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, točka 73).

- 47 V zadevnem primeru je mogoče pri presoji teže primera, ki je del nadzora sorazmernosti zadevnih omejevalnih ukrepov, upoštevati okvir, v katerega se umeščajo ti ukrepi, dejstvo, da je bilo nujno sprejetje takih ukrepov, katerih cilj je ustvarjanje pritiska na sirsko vodstvo, da bi prenehalo nasilno zatirati prebivalstvo, in težavnost pridobivanja podrobnejših dokazov v državi, ki je v državljanski vojni in v kateri vlada avtoritaren režim.
- 48 Razlogi za uvrstitev I. Anboube na seznam oseb, na katere se nanašajo omejevalni ukrepi, so vezani na okoliščino, da je predsednik družbe SAPCO in da finančno podpira sirski režim.
- 49 Splošno sodišče je v zvezi s tem v točki 43 izpodbijane sodbe navedlo, da je zadevna oseba predsednik družbe SAPCO, zelo pomembne družbe agroživilske industrije, voditelj več družb, ki delujejo na področju nepremičnin in izobraževanja, ter ustanovni član upravnega odbora družbe Cham Holding, ustanovljene leta 2007, pa tudi generalni sekretar gospodarske in industrijske zbornice mesta Homs.
- 50 I. Anbouba ne zanika opravljanja teh funkcij. Splošno sodišče je v zvezi s tem v točki 64 izpodbijane sodbe poudarilo, da „stranki soglašata, da je tožeča stranka eden od najpomembnejših poslovnežev v Siriji, ki je dejaven na področju agroživilske industrije (pri čemer ima družba SAPCO 60-odstotni tržni delež v sektorju sojinega olja), nepremičnin in izobraževanja, in da je v Siriji pod sedanjim režimom dosegel velik gospodarski uspeh“. Splošno sodišče je še dodalo, da je I. Anbouba „priznal, da je generalni sekretar gospodarske in industrijske zbornice mesta Homs in da je bil od leta 2007 do aprila 2011 eden od devetih članov upravnega odbora najpomembnejše zasebne družbe v Siriji, zoper katero so bili tudi sprejeti omejevalni ukrepi Unije in v kateri je bil eden od predsednikov bratranec sirskega predsednika Bašarja al Asada, zoper katerega so bili prav tako sprejeti omejevalni ukrepi“.
- 51 Nadzor nad utemeljenostjo uvrstitve I. Anboube na sezname je treba opraviti ob presoji, ali njegov položaj pomeni zadosten dokaz o tem, da je finančno podpiral sirski režim. Tako presojo je treba opraviti tako, da se dokazi ne preučijo ločeno, temveč znotraj okvira, v katerega spadajo (glej v tem smislu sodbi Komisija in drugi/Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P in C-595/10 P, EU:C:2013:518, točka 102, in Svet/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, točka 70).
- 52 Ob upoštevanju tega okvira je Splošno sodišče upravičeno štelo, da položaj I. Anboube v sirskem gospodarskem življenju, njegov položaj predsednika družbe SAPCO, njegove pomembne funkcije tako v družbi Cham Holding kot v gospodarski in industrijski zbornici mesta Homs in njegovi osebni odnosi s članom družine predsednika Bašarja al Asada pomenijo vrsto indicev, ki so dovolj konkretni, natančni in skladni, da je mogoče ugotoviti, da je I. Anbouba finančno podpiral sirski režim.
- 53 V zvezi s tem je treba ugotoviti – kot je generalni pravobranilec navedel v točki 208 sklepnih predlogov – da Svet ob upoštevanju razmer v Siriji izpolni dokazno breme, ki ga nosi, če sodišču Unije predloži vrsto dovolj konkretnih, natančnih in skladnih indicev, ki omogočajo, da se dokaže obstoj zadostne povezave med osebo, za katero velja ukrep zamrznitve njenih sredstev, in režimom, ki se mu nasprotuje.
- 54 Kar zadeva spoštovanje pravice do obrambe je treba ugotoviti, da je Splošno sodišče v točkah od 65 do 76 izpodbijane sodbe preučilo dokaze, ki jih je predložila tožeča stranka. Splošno sodišče je v točkah od 71 do 73 izpodbijane sodbe, ne da bi napačno uporabilo pravo, menilo, da nekaterih dokazov ni mogoče upoštevati. Glede drugih dokazov je Splošno sodišče presodilo, da ti ne dokazujejo, da I. Anbouba nikakor ni finančno podpiral sirskega režima. Ker I. Anbouba ni trdil, da preučitev Splošnega sodišča temelji na izkrivljanju teh dokazov, Sodišče v okviru pritožbe ne more preveriti utemeljenosti dejanskih ugotovitev, ki jih je Splošno sodišče podalo v zvezi z njimi.
- 55 Iz zgoraj navedenega je razvidno, da je Splošno sodišče preverilo utemeljenost uvrstitve I. Anboube na sezname oseb, na katere se nanašajo omejevalni ukrepi, na podlagi indicev v zvezi z njegovim položajem, funkcijami in odnosi v sirskem režimu, ki jih zadevna oseba ni ovrгла. Zato sklicevanje na

domnevo o podpori navedenemu režimu v izpodbijani sodbi ne more vplivati na zakonitost izpodbijane sodbe, saj je iz ugotovitev Splošnega sodišča razvidno, da je to pravno zadostno preverilo obstoj dovolj trdne dejanske podlage za uvrstitev I. Anboube na zadevne sezname.

- 56 Splošno sodišče je s tem spoštovalo načela, ki izhajajo iz sodne prakse, na katero je bilo opozorjeno v točki 46 te sodbe, v zvezi z nadzorom zakonitosti razlogov, na katerih temeljijo akti, kakršni so sporni akti.
- 57 Ker prvi pritožbeni razlog, ki se nanaša na napačno uporabo prava s strani Splošnega sodišča, ne more povzročiti razveljavitve izpodbijane sodbe in ker je drugi pritožbeni razlog neutemeljen, je treba ta pritožbena razloga I. Anboube zavriniti.
- 58 Glede na vse navedeno je treba pritožbo zavriniti.

Stroški

- 59 Člen 184(2) Poslovnika Sodišča določa, da če pritožba ni utemeljena, o stroških odloči Sodišče.
- 60 V skladu s členom 138(1) tega poslovnika, ki se uporablja za pritožbeni postopek na podlagi člena 184(1) istega poslovnika, se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki.
- 61 Svet je predlagal, da se I. Anboubi naloži plačilo stroškov, in ker ta s pritožbenima razlogoma ni uspel, se mu poleg njegovih lastnih stroškov naloži tudi tiste, ki jih je priglasil Svet.
- 62 V skladu s členom 140(1) Poslovnika, ki se uporablja za pritožbeni postopek na podlagi člena 184(1) istega poslovnika, Komisija nosi svoje stroške.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

- 1. Pritožba se zavrne.**
- 2. Issam Anbouba poleg svojih stroškov nosi stroške, ki jih je priglasil Svet Evropske unije.**
- 3. Evropska komisija nosi svoje stroške.**

Podpisi